

BRONNEN
BEELD SIMONE VAN ES

Het drama AHOLD

HET 'FAVORIETE' BOEK VAN MARTINE VAN DE BOSCH

Maandelijks beschrijft een lezer van 'de Accountant' die ene vakinhoudelijke publicatie die hem of haar het meest heeft beïnvloed of dat managementboek dat in het geheugen staat gegrift. Deze maand: Martine van den Bosch, zelfstandig gevestigd.

Een van de gebeurtenissen die veel invloed op het accountantsberoep hebben gehad, is zonder twijfel de koersval van Ahold in 2003 geweest. Ik herinner me nog de spanning rondom het wel of niet voortbestaan van deze onderneming en in het bijzonder de rol van de accountant hierbij. Het boek dat Jeroen Smit hierover heeft geschreven 'Het drama AHOLD', is een boek waaraan ik

regelmatig terugdenk. In dit boek wordt beschreven hoe de raad van bestuur van Ahold geheel opgaat in het creëren van groei, de interne beheersing op zijn beloop laat en documenten produceert en toont, of in de lade legt, die tot het gewenste groeieresultaat moeten leiden. De raad van bestuur heeft *double digit* groeicijfers beloofd en die moeten worden gehaald. Als de interne accountant zijn zorgen uit over interne beheersing in de organisatie, heeft men hier geen oren naar. Als de accountant onderbouwing van de zeggenschap bij deelnemingen wil zien, wordt hiervoor een document opgesteld. Als minderheidsaandeelhouders het hier niet mee eens zijn, wordt even zo makkelijk een tegengesteld document opge-

steld, maar niet aan de accountant getoond.

Regelmatig geef ik cursus over risicoanalyse binnen de accountantscontrole en ik denk dan aan het verhaal dat in dit boek verteld wordt. Het beoordelen van de interne beheersing is een van de peilers van de huidige controleaanpak. Volgens COSO is de basis van de interne beheersing de *control environment*. Een van de belangrijkste onderdelen hiervan is de *tone at the top*. Maar kunnen we ons als accountant ons wel een beeld vormen van die *tone*? En, wat nog veel moeilijker is, kunnen we wel goed inschatten wat de invloed hiervan op de interne beheersing in bedrijfsprocessen is? En de gevolgen hiervan voor de jaarrekening? En nemen we deze *tone* voldoende mee als het gaat om het op waarde schatten van verkregen controle-informatie? Het drama AHOLD laat zien hoe persoonlijke ambities van topmannen doorwerken in de interne beheersing van de gehele organisatie en de informatie die de accountant krijgt voorgeschoteld kunnen kleuren.

Moderne controleprogramma's vangen de beoordeling van interne beheersing en wat daar bij hoort in handzame vragenlijstjes, die door onze assistenten worden ingevuld. Maar kunnen we de situatie dan goed inschatten? Lees 'Het drama AHOLD' en zie hoe persoonlijke ambities en bonusregelingen door kunnen werken in de gehele organisatie en uiteindelijk in de jaarrekening.

Het drama AHOLD,
Jeroen Smit, Uitgeverij Balans,
ISBN 9050187323.

FAVORIET ALGEMEEN

De kracht van het NU van Eckhart Tolle, een boek dat je laat zien hoe te genieten van het 'nu' in plaats van te wachten op de toekomst. Houd je met beide benen op de grond.

DE SUPERKLASSE

David Rothkopf is onder andere een oud-media ondernemer, onderminister in de regering van Bill Clinton en heeft bij het adviesbureau van Henry Kissinger gewerkt. Na vele jaren veel - meest hooggeplaatste - mensen te hebben ontmoet, heeft hij dit boek geschreven waarin de politieke en financieel-economische elite van deze wereld wordt geanalyseerd. Het is geen per definitie kritisch boek vol misplaatste beschuldigingen aan het adres van deze elite(s) die het credo van het kabinet-Den Uyl zeker niet op zichzelf van toepassing zullen verklaren, maar het is ook zeker geen kritiekloos boek. Ondanks de omvang een gemakkelijk te lezen boek waarin duidelijk wordt dat een kleine groep van personen in vele internationale kringen verkeren en aan behoorlijk veel touwtjes trekken. *De superklasse*, David Rothkopf, Uitgeverij Balans, ISBN 978 90 5018 836 4

INTELLIGENT INTERNAL CONTROL AND RISK MANAGEMENT

Interne controle en risk management worden steeds belangrijker en, als we niet oppassen, steeds omvangrijker. Matthew Leitch (risk control consultant en onder andere oud-PwC-medewerker) reikt in dit boek zestig uitgewerkte richtlijnen aan voor het ontwerpen van goede interne controlesystemen en risk managementsystemen, en vergeet ook niet om de toegevoegde waarde die deze systemen bieden voor het bedrijf zelf (de zogenaamde *business value* van de genoemde systemen) te benoemen. Tevens is er aandacht voor de meer psychologische factoren die een rol kunnen spelen bij het inrichten van een controlesysteem, en soms bij het tegenwerken hiervan. Een gedegen boek dat behulpzaam is om de volgens Leitch nog weinig gestandaardiseerde ontwerpcriteria voor interne controlesystemen door te lichten. *Intelligent Internal Control and Risk Management*, Matthew Leitch, Gower Publishing Limited, ISBN-13: 978 0 566 08799 8

HORIZONTAAL TOEZICHT

In plaats van een steeds meer uitdijende controle bij de belastingplichtige, experimenteert de Belastingdienst sinds een aantal jaren steeds meer met het zogenaamde horizontaal toezicht. Afspraken tussen de Belastingdienst en controle- en belastingplichtigen zijn in deze wijze van werken gebaseerd op transparantie en vooral vertrouwen. De Goffau bekijkt in dit boek - dat onderdeel is van de serie *Tax Assurance in beeld* - hoe de Belastingdienst dit horizontaal toezicht vormgeeft. Aan de hand van theorieën en onderzoeksresultaten, gekoppeld met interviews met deskundigen wordt geconcludeerd dat horizontaal toezicht, onder bepaalde voorwaarden een prima substituuut voor het aloude verticale toezicht kan zijn. Naast vertrouwen signaleert De Goffau ook dat transparantie bij zowel de Belastingdienst als de belastingplichtige in hoge mate hiervoor noodzakelijk is. *Vertrouwen in horizontaal toezicht*, L.A. de Goffau, Nyenrode Business Universiteit, ISBN: 978 90 73081 47 5

BRONNEN
TEKST **ROB HEINSBROEK**

LEESVOER

Accountant.nl

Voor uitgebreidere besprekingen van deze boeken en eerder besproken boeken, zie Accountant.nl.

STUDENT AAN DE SCHRIJFTAFEL

Maandelijks een overzicht van verse afstudeerscripties met een waardering van acht of hoger.

VERGELIJKBAARHEID EN TRANSPARANTIE VASTGOED-BELEGGINGSINSTELLINGEN NA IFRS

Leidt de implementatie van IFRS bij vastgoedbeleggingsinstellingen tot meer transparantere en vergelijkbare informatie en ook tot verlaging van de vermogenskosten (meer opbrengsten voor de aandeelhouders)? Op basis van empirisch

onderzoek van jaarverslagen van 2005 ten opzichte van 2004 concludeert Van der Togt van wel. Ook de interviews geven aanleiding tot een positieve conclusie. Wel geven gebruikers aan nog niet alle gewenste informatie te krijgen. Er is dus nog werk aan de winkel. *J.J. van der Togt, Toename vergelijkbaarheid en transparantie vastgoedbeleggingsinstellingen door IFRS en EPRA 'Best Practices policy Recommendations'?*, NIVRA-Nyenrode

THEATER IN DE JAARREKENING

In hoeverre komt earnings management voor bij culturele instellingen? Van Oldenbeek concludeert dat het onder andere wordt gebruikt om negatieve resultaten te voorkomen, gerapporteerde resultaten te egaliseren en om subsidieopbrengsten te maximaliseren. Hieruit volgen dan ook enkele aanbevelingen voor raden van toezicht, accountants en subsidieverstrekkers. *C. van Oldenbeek, Theater in de jaarrekening - een onderzoek naar earnings management bij cultuurinstellingen*, NIVRA-Nyenrode

Al deze scripties zijn beschikbaar bij het NIVRA Kennis- & Informatiecentrum. Accountancyscripties gewaardeerd met een acht of hoger komen in aanmerking voor deze rubriek. Stuur ze naar: Koninklijk NIVRA, Kennis- & Informatiecentrum, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam.